

Witold Hensel, Stanisław Tabaczyński, Abdou Kgelifa, Said Abderrahmane Dahmani

Tlemcen (Algieria)

Informator Archeologiczny : badania 8, 310-311

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kontynuowano badania wewnątrz monumentalnej budowli, której górną kondygnację wykorzystano na usytuowanie meczetu. Ustalenie planu budowli w kolejnych okresach jej istnienia, w szczególności układu komunikacyjnego między poszczególnymi pomieszczeniami, pozwoliło na stwierdzenie, że ostatnia przebudowa miała miejsce w czasach muzułmańskich w XIV wieku.

TLEMCCEN /Algieria/

Instytut Historii Kultury
Materialnej PAN
w Warszawie
Service des Antiquités
w Algierze

Badania prowadzili prof. dr Witold Hensel oraz doc. dr Stanisław Tabaczyński przy współudziale dr. Abdou Khelifa i dr. Said Abderrahmane Dahmani. Badania finansowała strona algierska. Pierwszy sezon badań. Starożytna Pomaria. Wczesnoarabski ośrodek miejski.

Badania w Tlemccen przeprowadzono w roku bieżącym w okresie od 26 kwietnia do 11 czerwca na podstawie porozumienia rządowego polsko-algierskiego. Prace miały charakter badawczo-szkoleniowy. W toku wykopalisk szkolono archeologów algierskich w zakresie techniki badań terenowych, a pracowników naukowo-technicznych - w zakresie dokumentacji pomiarowej, graficznej i fotograficznej.

Wykopy /12 działek o wymiarach 5 x 5 m/ usytuowane były na terenie Agadiru, najstarszej części miasta, w rejonie meczetu z VIII wieku. Eksploatowano warstwy kulturowe odkrywając poziomy osadnicze od okresu rzymskiego aż po wiek XVI.

Na szczególną uwagę zasługują poziomy osadnicze związane ze starożytną Pomarią - jednym z najdalej na południe wysuniętych ośrodków militarnych i osadniczych Mauretanii cesarskiej. Z poziomów tych pochodzi bogaty materiał zabytkowy, zarówno w postaci ceramiki i innych przedmiotów ruchomych, jak i duże ilości materiałów budowlanych rzymskich, w tym cała seria wtórnie użytych kamieni i z inskrypcjami. Ważnym odkryciem jest także odsłonięcie monumentalnego założenia meczetu wczesnoarabskiego w pełnym jego kontekście stratygraficznym. Istotne jest także pozyskanie interesujących materiałów źródłowych do słabo dotąd znanych, późniejszych okresów osadnictwa arabskiego na terenie Algierii.

Krótką kampania wykopaliskowa przyniosła więc ogromną ilość informacji umożliwiających pełne niemal rozpoznanie archeologiczne centralnego rejonu Agadiru, jednego z najważniejszych centrów gospodarczych, politycznych i religijnych kultury arabskiej na terenie Maghrebu we wczesnym i późnym średniowieczu.